

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

Oppdatert per 31. desember 2013

Innholdsfortegnelse

1	Innledning og formål med dokumentet	2
2	Konsolidering	3
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	3
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital	3
3.2	Kapitalkrav	4
4	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	4
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	5
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	6
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	6
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	8
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	9
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	10
5	Egenkapitalposisjoner	10
6	Styring og kontroll av risiko	11
6.1	Formål og prinsipper for ICAAP	11
6.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer	12
6.3	Bankens godtgjørelsesordning	12
7	Renterisiko	15

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2013 og rapporteres i hele tusen kroner med mindre annet fremgår.

Hegra Sparebank benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden innebærer at det benyttes standardiserte, myndighetsbestemte risikovekter ved beregningen av kapitalkravet. Ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden, som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til gjennomsnittlig inntekt siste tre år.

Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises for øvrig til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2. Konsolidering

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Hegra Sparebank har ingen datterselskaper.

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
Kronen Eiendom AS	1.500	2.085	30%	30%	Stjørdal	Eiendom

3. Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Hegra Sparebanks ansvarlige kapital består av kjernekapital. Kjernekapitalen utgjøres i sin helhet av sparebankens fond.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)

	Beløp
Kjernekapital:	
Sparebankens fond	166.745
Gavefond	5.400
Fradrag i kjernekapital:	
Immaterielle eiendeler	780
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	0
Sum kjernekapital	171.365
Tilleggskapital:	
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	25.000
Fradrag i kjernekapital og tilleggskapital:	
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-8.583
Sum tilleggskapital og fradrag	16.417
Sum ansvarlig kapital	187.782
Kapitaldekning	19,86 %

3.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Minimumskrav
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter	0
Offentlig eide foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	3.210
Foretak	7.961
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	49.859
Forfalte engasjementer	759
Høyrisiko-engasjementer	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	304
Andeler i verdipapirfond	0
Øvrige engasjementer	7.857
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	69.950
Kapitalkrav for motpartsrisiko	0
Kapitalkrav for operasjonell risiko	6.776
Fradrag i kapitalkravet	-1.097
Sum	75.629

4. Kredittrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket som avtalt innen 90 dager etter at kontoen ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter ”Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004”. Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av den effektive rentemetoden, som forenklet kan sies å være utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. I nåverdiregningene benyttes løpende effektiv rente. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgpris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvise vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i den aktuelle utlånsgruppen. Banken har forsøkt å dele inn bankens utlån i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall.

Følgende risikogrupper benyttes:

- Personkunder
- Primærnæringer
- Bedriftsmarkedskunder

Verdifall for grupper av utlån beregnes som prosentandeler av brutto utlån etter fradrag for individuelle nedskrivninger, avhengig av risikogruppe og risikoklasse.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personkunder	1.130.876	77.181	1.143	1.209.200
Primærnæringer	154.959	11.632	209	166.800
Industri/bergverk/skogsavvirkning	32.166	527	325	33.018
Bygg og anlegg	10.822	13.446	26.654	50.922
Varehandel, rep. av motorvogner	32.513	6.249	3.064	41.826
Transport	11.153	3.241	4.323	18.717
Overnattings- og serveringsvirksomhet	465	65	300	830
Forretningsmessig tjenesteyt., eiendomsdrift	184.757	5.191	2.204	192.152
Øvrige næringer	16.525	1.126	0	17.651
Eika BoligKreditt	0	0	85.678	85.678
Øvrige finansinstitusjoner	44.911	0	0	44.911
Sum	1.619.147	118.658	123.900	1.861.705
Trøndelag	1.440.104	113.868	122.765	1.676.737
Øvrige deler av Norge	179.043	4.790	1.135	184.968
Utland	0	0	0	0
Sum geografisk fordeling	1.619.147	118.658	123.900	1.861.705
Gjennomsnitt ¹	1.589.678	118.108	101.546	1.809.332

¹ Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år.

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	310.494	10.259	44.275	224.970	957.350	0	1.547.348
Ubenyttede rammer	0	0	118.658	0	0	0	118.658
Garantier	0	0	0	116.270	7.630	0	123.900
Sum	310.494	10.259	162.933	341.240	964.980	0	1.789.906

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen nedenfor viser misligholdte og tapsutsatte utlån, individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantiansvar fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Tapsutsatte engasjementer	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger r ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Personkunder	8.535	903	505	-260	0	0
Primærnæringer	0	0	0	0	0	0
Industri og bergverk	0	0	0	0	0	0
Bygg og anlegg	0	0	0	0	0	0
Eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0
Øvrige næringer	0	2.918	476	-634	0	0
Eika BoligKreditt	0	0	0	0	0	0
Øvrige finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	0
Sum	8.535	3.821	981	-894	0	0
Trøndelag	8.535	3.821	981	-894	0	0
Øvrige deler av Norge	0	0	0	0	0	0
Utland	0	0	0	0	0	0

1 Kun individuelle nedskrivninger

2 Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)

	Utlån	Garantier	Sum
Inngående balanse	1.875	0	1.875
+Økte nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	0	0	0
+Nye nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	176	0	176
-Konstatert tap på tidligere individuelle	810	0	810
-Tilbakeføring på tidligere individuelle	260	0	260
Utgående balanse	981	0	981

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)

Inngående balanse	4.800
+/- Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	330
Utgående balanse	5.130

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)

	Utlån	Garantier	Sum
Periodens endring i individuelle nedskrivninger/avsetninger	-894	0	-894
Periodens endring i gruppenedskrivninger	330	0	330
Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	810	0	810
Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	627	0	627
Periodens inngang på tidligere års konstaterte tap	-191	0	-191
Periodens tapskostnad	682	0	682

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Hegra Sparebank har per rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	126.847	126.847		ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	0	0		ingen	0 %	0 %
Offentlig eide foretak	0	0		ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker	0	0		ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner	0	0		ingen	0 %	0 %
Institusjoner	57.562	57.562		0 ingen	0 %	0 %
Foretak	131.999	127.907		ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer	0	0		ingen	0 %	0 %
Engasjement med pantesikkerhet i eiendom	1.529.219	1.529.219		ingen	88 %	0 %
Forfalte engasjementer	8.535	8.205		ingen	70 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	0	0		ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	37.972	37.972		ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	0	0		ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	116.602	113.507		ingen	0 %	0 %
Sum	2.008.736	2.001.219	0			0

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Hegra Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes, i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, ved større opplån og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon i typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken hadde per 31.12.2013 ingen engasjementer hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko.

5 Egenkapitalposisjoner

Aksjer, andeler og grunnfondsbevis deles vanligvis inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Hegra Sparebank har ingen handelsportefølje, bankens beholdning besto derfor ved årsskiftet av poster klassifisert som omløps- og anleggsmidler. Det er i inneværende år ikke foretatt endringer i de benyttede regnskapsprinsipper.

Omløpspostene er ordinære poster hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende (i motsetning til ved handelsporteføljen). Postene blir verdsatt til den laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Alle papirer i denne porteføljen er børsnoterte, og børskursen pr 31.12.2013 er derfor lagt til grunn som markedsverdi.

Verdipapirer vurdert som anleggsmidler er bokført til kostpris og reguleres ikke fortløpende for kursendringer. Verdien blir likevel nedskrevet dersom markedsverdi er vesentlig lavere enn bokført verdi og verdinedgangen skyldes forhold som ikke er av forbigående art.

Matrisen nedenfor viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år, akkumulert urealisert gevinst/tap og hvor mye av dette som er medregnet i henholdsvis kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner

Beløp i millioner kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert	Urealisert	Herav	Herav
			gevinst/ -tap i perioden	gevinst/ -tap	medregnet i kjernekapital ¹	medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål²						
- børsnoterte aksjer	2	2	0	-1.211	-1.211	0
- andre aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoterte aksjer	220	238	0	0	0	0
- andre aksjer og andeler	32.686	ukjent	0	0	0	0

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

2 Inklusiv plassering av overskuddslikviditet i pengemarkedsfond

6 Styring og kontroll av risiko

6.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og banken benytter ekstern revisor i kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Omdømme-/Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Strategisk risiko

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med

forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

6.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Hegra Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll-opplegg. Ansvarlig avdelingsleder forestår her avviksrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet.

6.2.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Styret har gitt retningslinjer for utlånsvirksomheten gjennom fordeling mellom personmarked og bedriftsmarked og størrelsen på enkeltengasjementer. Retningslinjene i seg selv gir en lav risikoprofilering. Videre har styret vedtatt utlånsfullmakter som er relatert til markedssegmenter, engasjementsstørrelse og risiko. Bankens internkontroll er innrettet mot at vedtatte retningslinjer for kredittgivningen følges, og at avvik rapporteres.

Kredittrisikoen for enkeltengasjementer og utlånsporteføljen måles og vurderes løpende gjennom bankens risikoklassifiseringssystem, som bygger på data for finansiell adferd med tillegg av regnskapsdata og realisasjonsverdi av sikkerheter for bedriftsmarked.

Styret får hvert kvartal en gjennomgang av alle engasjementer over en viss størrelse, samt av alle utsatte engasjement uansett størrelse.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner og industriselskaper. Det knytter

seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

6.2.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Prisene på nye langsiktige innlån i obligasjonsmarkedet har det siste året vært synkende. Banken har et refinansieringsbehov knyttet til et obligasjonslån på 57 mill som forfaller i mars, og et obligasjonslån på 59 mill som forfaller i juli. For øvrig har banken ikke refinansieringsbehov knyttet til forfall av obligasjonslån i 2014. Banken har 2 lån fra Kredittforeningen for Sparebanker som forfaller i 2014. Disse fornyes mer eller mindre automatisk dersom banken ønsker det.

Bankens likvide situasjon, både ved årsskiftet og per i dag, er god. Styret anser likevel at risikoen for ikke å få refinansiert innlån ved forfall er den mest kritiske faktoren i risikobildet for banken framover. For å redusere likviditetsrisikoen, består den langsiktige finansieringen av flere lån fra ulike långivere og med forfall spredt over flere år.

Styret ser det fortsatt som en sentral oppgave å øke ordinære innskudd fra kunder slik at behovet for innlån fra markedet blir mindre.

6.2.3 Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Bankens styre har fastsatt retningslinjer for handel med og risikoeksponering i verdipapirer som ligger godt innenfor de maksimalgrenser myndighetene har satt.

6.2.4 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap eller sviktende inntjening som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Banken legger arbeid i at fullmaktsstrukturer, ansvarsforhold, kompetanseoppbygging og god internkontroll skal avdekke og minimalisere risikoen for operasjonelle tap, og benytter oppdatert teknologi og sikkerhetssystemer for å sikre banken mot eksterne anslag. Banken har tegnet forsikringer på områder som datakriminalitet, underslag og profesjonsansvar for å redusere tapsrisikoen.

6.2.5 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkeltransjer
- Geografiske områder

Banken har 1 stort engasjement. Dette er så godt pantsikret at vi ikke har beregnet risikotillegg på dette pr 31.12.13. Store engasjement gjennomgås av styret hvert kvartal.

Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte fiske/fangst og hotell/restaurant. Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal.

Banken har vurdert om vi har en hjørnesteinsbedrift i vårt marked og kommet fram til at så ikke er tilfelle.

Bankens primære geografiske marked er Stjørdal kommune, hvor hovedparten av utlånsporteføljen er plassert. Videre er aksene Stjørdal – Trondheim viktig for banken. Stjørdal er i sterk vekst og er Nord-Trøndelags største by. Netto tilflytting til kommunen er betydelig. Styret mener at det å ha tyngden av utlånsporteføljen i et av landets kraftigste vekstsentra gir lavere risiko enn normalt.

6.2.6 Eiendomsprisrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomsprisrisiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier et eget bankbygg som er bokført til 5,8 mill. Risikoen knyttet til et vesentlig tap på dette anses lav.

6.2.7 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

6.2.8 Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Risikoen vurderes av bankens styre fortløpende.

6.3 Bankens Godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har ingen variable godtgjørelser som bonuser og lignende.

7 Renterisiko

Hegra Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater (banken har ingen slike)

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. I renterisikomålingene betrakter derfor banken utlån med flytende rente på samme måte som fastrentelån (6 ukers fastrente), men med en forholdsvis lav durasjon (0,13). Fastrentelån har en betydelig høyere durasjon. For utlån til andre banker vil renterisiko bare være knyttet til fastrenteutlån/-plasseringer.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består kun av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er varslingsfristen i finansavtaleloven på 8 uker, og banken betrakter derfor innskudd med flytende rente på samme måte som innskudd med fast rente i 8 uker. Durasjonen på flytende forrentede innskudd har vi beregnet til 0,17. Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere. Her opererer banken med rentebindingsperioder fra 3 – 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi p.t. ikke benyttet renteswapper her.

100 % av all rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Det blir i hvert enkelt tilfelle vurdert om det er behov for sikring via renteswapper.

All annen rentebærende gjeld har flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det her inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle.

Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige rentebærende postene. Durasjonen benyttes så til å simulere betydningen av en økning eller reduksjon i rentenivået på 1 %-poeng.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger (hovedsakelig basert på bankens forvaltningskapital) i følgende policyer:

- Risikopolicy
- Markedspolicy

Renterisikoberegninger rapporteres kvartalsvis til styret.

Renterisiko

Eiendeler	Renterisiko¹
Utlån til kunder med flytende rente	-1.492
Utlån til kunder med rentebinding	-55
Rentebærende verdipapirer	-71
Øvrige rentebærende eiendeler	0
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	228
Andre innskudd	805
Verdipapirgjeld	500
Øvrig rentebærende gjeld	0
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	0
Sum renterisiko	-85

1 Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

Banken har ingen renterisiko i utenlandsk valuta.